

⁹ Гаазька Конвенція про мирне врегулювання спорів 1907 р. // www.un.org

¹⁰ Нгуен Куок Динь, Патрик Дайе, Алэн Пелле. Международное публичное право: В 2-х т. Т. 2: Кн. 3.: Международные отношения. / Пер. с фр. – К.: Сфера, 2001. – 410 с.

¹¹ Декларація про попередження та усунення спорів і ситуацій, які можуть загрожувати міжнародному миру та безпеці, та про роль ООН в цій сфері, затверджена резолюцією 43/51 Генеральної Асамблеї ООН від 05.12.1988 р. // www.un.org

¹² Димитров Н. Н. Международно-правовая природа и сущность современного миротворчества / Н. Н. Димитров // Государство и право. 2008. – 8. – С. 47-55.

¹³ Статут Ліги Націй 1919 р. // www.istoric.ru

¹⁴ Там само.

¹⁵ Статут Ліги Націй 1919 р. // www.istoric.ru

¹⁶ Нгуен Куок Динь, Патрик Дайе, Алэн Пелле. Международное публичное право: В 2-х т. Т. 2: Кн. 3.: Международные отношения. / Пер. с фр. – К.: Сфера, 2001. – 410 с.

¹⁷ Мовчан А. П. Международнo-правoпорядoк. – М.: Российская академия наук, Институт государства и права, 1996. – 101 с.

¹⁸ Нгуен Куок Динь, Патрик Дайе, Алэн Пелле. Международное публичное право: В 2-х т. Т. 2: Кн. 3.: Международные отношения. / Пер. с фр. – К.: Сфера, 2001. – 410 с.

¹⁹ Там само.

²⁰ Павлова Е. Б. Цит. работа.

²¹ Статут Організації Об'єднаних Націй 1948 р. // www.un.org

Резюме

У науковій статті автор досліджує еволюцію становлення і розвиток концепції миротворчості, обґрунтовуючи її початок з теорії конфлікту; наводить відомих теоретиків зазначеної доктрини; аналізує значення Статуту Ліги Націй та Статуту ООН у вдосконаленні миротворчої діяльності; приводить вперше сформовані поняття Й. Галтунга – миротворчі операції, операції з підтримання миру та миробудівництва.

Ключові слова: миротворчість, миротворчі операції, миробудівництво, операції з підтримання миру, конфлікт, протидіючі сторони, система колективної безпеки, загальносвітовий правопорядок, мирне врегулювання спорів, «загроза миру», міжнародне співтовариство.

Резюме

В научной статье автор исследует эволюцию формирования и развития концепции миротворчества, обосновывая ее истоки теорией конфликта; приводит известных теоретиков указанной доктрины; анализирует роль и значение Устава Лиги Наций и Устава ООН относительно совершенствования миротворческой деятельности; указывает впервые сформированные Й. Галтунгом понятия – миротворческие операции, операции по поддержанию мира, миростроительство.

Ключевые слова: миротворческие операции, операции по поддержанию мира, миростроительство, конфликт, противоборствующие стороны, система коллективной безопасности, общемировой правопорядок, мирное урегулирование споров, «угроза миру», международное сообщество.

Summary

The author researches the forming and development evolution of the concept of peacekeeping, she bases its background on the conflict theory, gives famous theorists of the referred doctrine, analyses the importance of Charter of the League of Nations and UN Charter relating to improvement of peacekeeping activity, the authors provides first formed by J. Hultung notions, such as peacemaking, peacebuilding, peacekeeping.

Key words: peacemaking, peacebuilding, peacekeeping, conflict, belligerents, the system of collective security, global order, peaceful settlement of disputes, threat to peace, international community.

Отримано 17.02.2010

Л. В. ЧУБАТА

Людмила Володимирівна Чубата, здобувач Львівського державного університету внутрішніх справ

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД БОРТЬБИ З ПРОЯВАМИ КОРУПЦІЇ

Антикорупційна діяльність міжнародних інституцій набула останнім часом чималої активності. Наслідком цього стало відкриття для підписання низки спеціальних міжнародних договорів, які досить швидко стали популярними. Дана проблема викликає необхідність ґрунтовного правового аналізу юридичних наслідків такої діяльності, а також перспектив, що можуть скластися для держав внаслідок міжнародного антикорупційного співробітництва.

Останнім часом українські юристи почали серйозно досліджувати різні аспекти міжнародного співробітництва у кримінально-правовій сфері, зокрема у боротьбі з корупцією. Найбільш широко дана про-

блема висвітлена у працях М. Буроменського, В. Гребенюка, Н. Дрьоміна, Н. Зелинської, О. Касинюка, А. Маєвської, О. Виноградової, А. Візира та інших.

Мета даної статті полягає у виявленні основних рис та особливостей глобальних міжнародно-правових антикорупційних стратегій, розвиток яких відбувається під активним впливом органів та міжнародних організацій системи ООН.

Очевидне бажання України стати рівноправним членом міжнародного і, особливо, європейського економічного і політичного співтовариства робить необхідним серйозне вивчення і втілення в життя закордонного досвіду, насамперед чинних у цих країнах політичних, організаційних та правових механізмів подолання організованої злочинності і корупції¹. Такий досвід різноманітний і залежить від великої кількості взаємопов'язаних факторів. Але є й загальні, визначальні для країн розвинутої демократії принципи і підходи. Корупція як явище не ототожнюється тільки з хабарництвом, а розглядається як складний, соціально-економічний і політичний феномен. Існує загальне розуміння негативних наслідків корупції, її небезпечного впливу на всі процеси суспільного розвитку, насамперед, на забезпечення основних прав людини, на шкоду, яку вона заподіює людям, державі, призводить до розкрадання національного багатства, до підризу економічних зусиль у цілому. Ось чому міжнародне співтовариство, його органи надають особливого, пріоритетного значення об'єднанню зусиль у боротьбі з цим злом.

Перша міжнародна конференція з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією пройшла ще у 1982 р. у Вашингтоні. З того часу з інтервалом у два-три роки такі форуми проводяться систематично. Ці питання неодноразово розглядалися також на самітах глав розвинутих країн світу (вісімки). На такому саміті у травні 1998 р. у Бірмінгемі (Великобританія) тодішній президент США Б. Клінтон так охарактеризував дану проблему: «Нарешті, однією з найважливіших проблем, яку ми будемо обговорювати, є зростання міжнародної організованої злочинності. Злочинці завжди хотіли перетинати кордони, щоб ухилитись від закону. Революція у сфері зв'язку та інформатики озброїла їх новими засобами боротьби з правоохоронними органами, плануванні своїх операцій і відмиванні грошей. Тому ми повинні йти в ногу з часом – зі злочинцями XXI ст. неможливо боротися методами XIX ст.»².

Кожна з проведених міжнародних і регіональних конференцій зробила свій внесок у нарощування зусиль щодо боротьби з корупцією і використанню у цій діяльності досвіду окремих країн, зміцненню міждержавної взаємодії, оскільки, крім практичної потреби в проведенні розслідування за межами національної території з метою пошуку доказів протиправної діяльності, затриманні і переданні злочинців органам правосуддя, необхідна також співпраця між країнами для виявлення незаконних доходів, власності сумнівного походження, механізмів господарювання, пов'язаних зі злочинними діями.

Сьогодні, наприклад, методи податкового і фінансового контролю у цих країнах стають більш ефективними, ніж традиційні репресивні заходи. При цьому контрольні функції держави мають і велике профілактичне значення, оскільки ставлять перепони незаконним формам господарювання і накопичення капіталу злочинним шляхом³. Тому міжнародна співпраця повинна стати більш прагматичною і вийти за рамки кримінального права.

У 1989 р. в Гаазі (Нідерланди) під егідою ООН відбувся міжнародний семінар з проблем корупції у сфері державного управління, результати якого стали передумовою розгляду цієї проблеми на Восьмому конгресі ООН. У резолюції конгресу зазначалось, що корупція серед державних посадових осіб може призвести до знищення ефективності всіх видів урядових програм, ускладнити розвиток і створити загрозу для окремих осіб та груп людей, тому всім державам необхідно: а) переглянути адекватність свого кримінального законодавства, зокрема, процесуальні норми щодо реагування на будь-які прояви корупції та відповідні санкції, які забезпечують їх належне дотримання; б) розробити адміністративні механізми та механізми реагування для попередження корупції та зловживання владою; в) встановити процедури виявлення, розслідування та засудження корумпованих посадових осіб; г) розробити правові положення для конфіскації коштів і майна, здобутих у результаті корупції; д) застосувати економічні санкції до підприємств, які мають відношення до корупції⁴.

Секретаріатом ООН були підготовлені рекомендації «Практичні методи боротьби з корупцією» та прийнято резолюцію «Корупція у сфері державного управління»⁵, в якій зазначається, що корупція згубно впливає на економіку країн, підриває ефективність урядових рішень, наносить шкоду моралі, підриває довіру громадян до влади, порушує принцип правового та неупередженого правосуддя. До цих проблем було привернуто увагу інших міжнародних організацій, зокрема, Ради Організації економічного співробітництва та розвитку.

На виконання програми ООН з міжнародного контролю за наркобізнесом був проведений Форум по боротьбі з корупцією, який відбувся в Преторії (Південна Африка), та Семінар країн Східної та Центральної Африки в Ентебе (Уганда), на яких розглядалися питання щодо проникнення корупції в міжнародні економічні та господарські структури. Проблеми посилення боротьби з корупцією стали однією з найважливіших тем на IX Конгресі ООН (Каїр, 1995 р.), де поряд з комплексом інших питань, обговорювався проект міжнародного кодексу поведінки державних посадових осіб⁶.

При сприянні Організації американських держав у 1994 р. була прийнята Міжамериканська конвенція проти корупції, яка містить статті, що створюють зобов'язання і мають обов'язкову силу за міжнародним правом, а також принципи боротьби з корупцією. Конвенція передбачає інституційний розвиток і здійснення антикорупційних заходів, у тому числі проголошення поза законом чітко визначених актів корупції і встановлює процедури екстрадиції, конфіскації майна, взаємного правового сприяння і технічної допомоги дер-

жав-учасниць. Крім того, відповідно до Конституції кожної держави-учасниці та фундаментальних принципів її правової системи, Конвенція вимагає від урядів проголосити поза законом хабарництво іноземних урядових чиновників. Конвенція також містить «превентивні заходи», встановлення яких держави-учасниці погоджуються розглянути, щоб відвернути корупцію, у тому числі в урядових системах поставок і закупівель, щоб забезпечити відкритість, справедливість і ефективність таких систем.

У вересні 1997 р. у столиці Перу Лімі відбулася VII Міжнародна конференція проти корупції, в якій взяли участь представники 93 країн, у тому числі Україна. Конференція визначила завдання, які можна згрупувати у два напрями. Перший – це завдання для міжнародних організацій. Світовий банк та Міжнародний валютний фонд мають прискорити втілення своєї нової політики боротьби з корупцією, припинити надання позик урядам, що не реагують адекватно на проблеми корупції. У свою чергу Європейський Союз має прискорити здійснення власної антикорупційної політики, рекомендованої Комісією європейських товариств у травні 1997 р.; всі держави-учасниці Європейського Союзу мають ратифікувати Конвенцію по боротьбі з корупцією, прийняту 26 травня 1997 р. Крім того, держави-учасниці Ради Європи мають об'єднати зусилля щодо підтримки роботи міждисциплінарної групи по боротьбі з корупцією з метою забезпечення досягнення конкретних результатів у цій роботі.

Водночас Світова Організація з Торгівлі (СОТ) повинна залучатися до глобальної боротьби і почати приділяти увагу питанням серйозного впливу корупції на світову торгівлю. Всі багатосторонні та двосторонні організації разом зі своїми партнерами повинні знайти практичні шляхи подолання корупції у своїх програмних документах. Фінансовим установам слід збільшити допомогу, яку вони надають з метою зміцнення програм щодо систем національної доброчесності у бізнесі, аби подолати корупцію. Зокрема, має бути посилена прозорість міжнародних і національних урядових програм.

Міжнародна асоціація прокурорів та Міжнародна адвокатська асоціація мають розробити проекти законодавства, аби переслідування у випадках корупції у кожній з різноманітних юридичних систем могло здійснюватися менш складно і витратно та відповідало міжнародним нормам із захисту прав людини. Акціонери в усьому світі мають наполягати, аби компанії, в які вони інвестують, приєдналися до цілей корпоративного управлінського руху.

Різнманітні міжнародні асоціації бухгалтерів та аудиторів, міжнародних організацій регуляторів безпеки мають розробляти чіткі універсальні та міжнародно визнані бухгалтерські стандарти. Найбільш важливо у боротьбі з корупцією, аби всі фінансові операції записувалися і не було незафіксованих чи утаємничених рахунків.

Другий напрям антикорупційних заходів Конвенції – конкретні завдання державам-учасницям. Усі уряди мають діяти прозоро та бути підзвітними на всіх рівнях, причому громадськість повинна мати максимальний доступ до інформації. Вони зобов'язані забезпечити, аби державні рахунки були відкритими для публічного перегляду. Роль громадянського суспільства є найбільш важливою на національному та місцевому рівнях, де участь заохочуватиметься забезпеченням безпосереднього доступу до інформації, до тих, хто приймає рішення та проводить публічні слухання у важливих справах.

Значна увага питанням подолання корупції приділяється на регіональному рівні. Бюро Латинської Америки та країн Карибського басейну, наприклад, разом із декількома країнами працює над розробкою інтегральних систем фінансового управління, які б підвищили прозорість та ефективність звітності в казначействі, бюджеті, системі державного кредитування та в бухгалтерських операціях. Бюро публікує бюлетень під назвою «Звітність», який висвітлює досвід окремих країн у підвищенні урядової етики та підтримки інституційних реформ. Крім того, Бюро провело після конференції в Лімі телеконференцію по боротьбі з корупцією, що дало змогу телеглядачам ставити питання та брати участь у дискусії⁷.

Організаційно-політична спроба подолати корупцію зроблена на рівні держав колишнього соціалістичного табору та Радянського Союзу. З цієї метою створено бюро країн Східної Європи та СНД, яке вже почало здійснювати дослідження проблем корупції у цих країнах.

Значна увага питанням посилення боротьби з корупцією, яка сьогодні стала фактично міжнародною проблемою, приділяється Співдружністю Європейських країн, Радою Європи. Лише в останні роки вони розглядалися на багатьох європейських форумах. Дев'ятнадцята Європейська конференція міністрів юстиції, зокрема, затвердила рекомендації щодо посилення боротьби з корупцією (Мальта, 1994 р.); Комітет міністрів Ради Європи на своїй 101-й зустрічі затвердив 20 головних принципів у сфері боротьби з корупцією та створив Комісію з питань запобігання корупції (Страсбург, 1997 р.); Друга Нарада керівників держав та урядів Ради Європи також обговорювала причини постійного зростання корупції та організованої злочинності і прийняла рішення щодо зміцнення взаємодії у викоріненні цього зла (Страсбург, 1997 р.).

Боротьбі з корупцією була присвячена конференція міністрів юстиції 40 держав-учасниць Ради Європи (РЕ), яка пройшла у Празі у червні 1997 р. Особливу увагу було приділено посиленню протидії зрощенню мафіозних структур з державними органами, проникненню кримінальних елементів у банківську сферу тощо.

Комплекс проблем подолання корупції обговорювався 13–14 березня 1996 р. на симпозиумі у Парижі⁸, де визнано за необхідне організувати боротьбу з корупцією у двох основних напрямках. Перший – удосконалення національного законодавства, передбачення в ньому норм щодо ліквідації причин та умов для корупційних правопорушень і відповідних норм кримінального покарання за їх здійснення, що має непересічне значення для України. Другий – це розробка міжнародних актів, які повинні стати основою для національного законодавства. Крім того, визнано доцільним організувати обмін досвідом, і на основі його аналізу та узагальнення підготувати практичні посібники з типових моделей закону.

Така ідея розробки модельних кодексів (законів) має надзвичайно важливе значення для України, визнання яких і створення орієнтованого на них національного законодавства сприяло б не тільки посиленню боротьби з корупцією, а й інтеграції нашої держави в європейські міжнародні структури.

При розробці українського антикорупційного законодавства, безумовно, слід враховувати вимоги міжнародних правових актів, насамперед, ратифікованих Україною. Серед найбільш важливих документів у цій сфері слід назвати останню «Конвенцію ООН проти корупції» від 31 жовтня 2003 р., якою державам-учасницям пропонується:

- заохочувати непідкупність, чесність і відповідальність своїх публічних посадових осіб відповідно до основних принципів своєї правової системи;
- застосовувати у рамках своїх інституціональних і правових систем кодекси чи стандарти поведінки посадових осіб для правильного, сумлінного і належного виконання публічних функцій;
- розглядати, відповідно до основних принципів свого внутрішнього законодавства, можливість встановлення заходів і систем, що сприяють тому, щоб публічні посадові особи повідомляли відповідним органам про корупційні діяння, про які їм стало відомо при виконанні ними своїх функцій;
- у належних випадках і відповідно до основних принципів свого внутрішнього законодавства, встановлювати заходи і системи, що зобов'язують публічних посадових осіб надавати відповідним органам декларації, серед іншого про позаслужбову діяльність, заняття, інвестиції, активи і про істотні подарунки чи вигоди, у зв'язку з якими виникає колізія інтересів відносно їхніх функцій у ролі публічних посадових осіб.

Конвенцією ООН також визначаються основні параметри міжнародного співробітництва у боротьбі з корупцією. Вона передбачає умови видачі осіб, які скоїли корупційні злочини, передачі засуджених осіб, взаємну правову допомогу, передачу карної справи, спільні розслідування, спеціальні методики розслідування, заходи для повернення активів, попередження і виявлення переказів та доходів від злочинів, механізми вилучення майна, збір та аналіз інформації про порушника, підготовку кадрів і технічну допомогу та інші форми і способи взаємодії держав-учасниць при вирішенні цього питання.

В останні роки активну роль у протидії корупції міжнародного співтовариства відіграє Світовий банк. У стратегію боротьби з корупцією він рекомендує державам включити такі додаткові заходи⁹: розширення і зміцнення судової влади, незалежності правоохоронних органів; прозорість у фінансуванні партій; прозорість процедури голосування для виборців; зобов'язання держслужбовців декларувати майно; гарантування свободи інформації та посилення ролі ЗМІ; реструктуризація монополій з метою підвищення конкурентних засад; зниження бар'єрів доступу до ринку; прозорість корпоративного менеджменту; найм на державну службу на основі професійної підготовки, достойна оплата праці державних службовців; децентралізація влади; підвищення прозорості бюджетного процесу для контролюючих органів; підвищення прозорості у діяльності податкової адміністрації, позбавлення податкових службовців можливості вільно надавати податкові пільги, спрощення податкової адміністрації.

У 2001 р. системна стратегія, вироблена спеціалістами Світового банку, істотно збагатилась. До неї були включені такі розділи, як прийняття етичних кодексів поведінки, необхідність окремих програм щодо боротьби з корупцією при держзакупівлях, а також мобілізація підтримки проведення реформ як з боку громадянського суспільства, так і з боку політичних лідерів. Саме на необхідність такого пакету антикорупційних заходів вказує С. Роуз-Аккерман¹⁰.

Що Україна може запозичити з досвіду протидії корупції у розвинутих демократичних країнах та країнах, які стали на цей шлях? Насамперед, це більш досконале антикорупційне законодавство. Україна підтримала план дій по боротьбі з корупцією для держав з перехідною економікою, який був розглянутий та прийнятий у вересні 2003 р. у Стамбулі. Всі держави-учасниці взяли на себе зобов'язання вжити конкретних заходів, спрямованих на підвищення «прозорості» державної служби, корпоративної відповідальності і звітності та її реформування. На першому етапі реалізації Плану передбачено проведення аналізу правової та інституціональної бази боротьби з корупцією міжнародними експертами, надання рекомендацій щодо приведення національного законодавства у відповідність до міжнародних антикорупційних стандартів. Так, спеціальними законами деяких країн дається класифікація корупційних злочинів та їх перелік, чого нема в Україні. Наприклад, Закон Румунії від 8 травня 2000 р. «Про попередження, виявлення та покарання фактів корупції» виділяє:

- корупційні злочини – дача, отримання хабара; зловживання службовим становищем, отримання неналежних доходів та злочини, передбачені спеціальними законодавчими актами;
- злочини, які перебувають у прямому зв'язку з корупцією: підробка документів, «відмивання» грошей, контрабанда, ухилення від сплати податків, приховування майна, отриманого в результаті злочину, торгівля людьми з метою проституції тощо.

Відповідно до цього закону до обставин, які обтяжують покарання, відносять скоєння злочину в інтересах злочинної організації, створення угруповання з метою впливу на хід переговорів, на зміст міжнародних комерційних угод, міжнародні інвестиції тощо.

На відміну від України, корупція як злочин розглядається і в законодавстві Німеччини. Головним законодавчим актом у цій державі є «Закон про боротьбу з корупцією», прийнятий 13 серпня 1997 р. У ньому закріплені головні види корупційних злочинів: підкуп парламентаріїв (§ 108); підкуп та продажність при ділових стосунках (§ 299); особливо тяжкі випадки підкупу та продажності при ділових стосунках (§ 300); надання переваги (§ 331); продажність (§ 332); підкуп (§ 334); особливо тяжкі випадки підкупу та продажності (§ 335).

Отже, з урахуванням стратегії боротьби з корупцією, визначеної Міжнародними правовими актами, виникає необхідність закріплення в національному кримінальному законодавстві України основних видів корупційних злочинів. На наш погляд, в їх коло слід включити хабарництво, кримінальний лобізм, непотизм (заступництво на основі особистих зв'язків), незаконну участь у підприємницькій діяльності особисто чи через близьких або довірених осіб, надання ексклюзивних прав з метою корисливого використання, придбання чи відволікання державних коштів і власності для своєї корпоративної групи, будь-яке використання чи маніпулювання службовою інформацією в особистих чи групових інтересах, підкуп посадових осіб, надання переваг, пільг, протекціонізм, прямі або непрямі внески в період виборчих кампаній на користь визначених партій та осіб, незаконний розподіл кредитів та інвестицій, проведення приватизації шляхом організації незаконних конкурсів, аукціонів, фактичного захоплення пакетів акцій, що знаходяться у державній власності, повне або часткове звільнення від митних платежів і податків, незаконне застосування системи преференцій щодо різних промислових, фінансових, торгових та інших корпоративних груп, деякі інші подібні діяння¹¹.

Безумовно, в новому антикорупційному законодавстві України повинні бути враховані і інші заходи протидії корупції, які успішно використовуються в передових демократичних країнах.

Підсумовуючи викладене вище, можемо констатувати, що світова співдружність розглядає корупцію на сучасному етапі як одну із найбільших загроз правопорядку, демократії, правам людини, чесності та соціальній справедливості. Загально визнано, що вона заважає економічному розвитку та становить реальну загрозу моральним засадам суспільства. Створено також відповідну правову базу для посилення боротьби з цим антисуспільним явищем.

¹ Невмержицький С. В. Міжнародно-правові аспекти боротьби з корупцією / С.В. Невмержицький // Проблеми гармонізації законодавства України з міжнародним правом. – К., 1998. – С. 400-403.

² Див.: Міжнародні правові акти та законодавство окремих країн про корупцію / За ред. Б. В. Романюка, М. І. Камлика. – К.: Школяр, 1999. – 480 с.

³ Практичні методи боротьби з корупцією // Рекомендації Секретаріату ООН. – Каїр, 1995. – С. 17.

⁴ Матеріали восьмого Конгресса ООН по предупреждению преступности и обращению с правонарушителями (Гавана, Куба, 27 августа – 7 сентября 1990 г.). – [Електронний ресурс] new.hse.ru/sites/infospace/podrazd/.../otmivanie%20deneg.

⁵ Италия: борьба с организованной преступностью – экономический подход в национальном и международном масштабе. – Опыт правоохранительной деятельности в зарубежных странах. – М., 1994. – С. 9-18.

⁶ Довідковий документ про міжнародну боротьбу з корупцією, підготовлений Секретаріатом ООН. – Каїр, 1995. – С. 69.

⁷ Див.: Міжнародні правові акти та законодавство окремих країн про корупцію / за ред. Б. В. Романюка, М. І. Камлика. – К.: Школяр, 1999. – 480 с. – С. 8-10.

⁸ Рязанов Е. П. Уголовно-правовые проблемы борьбы с коррупцией: материалы научно-практической конференции [«Коррупция в России: состояние, проблемы»], (Москва, 26–27 марта 1996 года) / Министерство внутренних дел России. Московский институт; ред. кол.: В. И. Попов [и др.]. – М., 1996. – Вып. 2. – С. 40-41.

⁹ Anticorruption in transition. A contribution to polity debate. The World Bank. – Washington D.C., – 2000. – [Електронний ресурс] www.unecsc.org/ead/pub/012/ru/012_c5_r.pdf.

¹⁰ Роуз-Аккерман С. Коррупция и государство. Причины, следствия, реформы / Сьюзан Роуз-Аккерман; пер. с англ. О. А. Алякринского. – М.: Логос, 2003. – 356 с. – С. 77.

¹¹ Горан В. Україна на шляху до міжнародних стандартів боротьби з корупцією / В. Горан // Прокуратура. Людина. Держава. – № 4. – 2005. квітень. – С. 14-16.

Резюме

Стаття присвячена розкриттю глобальних міжнародно-правових стратегій щодо боротьби зі злочинністю, де новою складовою стало глобальне антикорупційне співробітництво, адже уникнути впливу цих стратегій на окремі держави вочевидь неможливо.

Ключові слова: корупція, корупційні діяння, організована злочинність, негативні наслідки корупції, міждержавна взаємодія, податковий і фінансовий контроль, антикорупційні заходи.

Резюме

Стаття посвящена раскрытию глобальных международно-правовых стратегий по борьбе с преступностью, где новой составляющей стало глобальное антикоррупционное сотрудничество, ведь избежать влияния этих стратегий на отдельные государства явно невозможно.

Ключевые слова: коррупция, коррупционные деяния, организованная преступность, негативные последствия коррупции, межгосударственное взаимодействие, налоговый и финансовый контроль, антикоррупционные меры.

Summary

The article is devoted to the global international legal strategies in crime prevention, where the global anti-corruption cooperation has become a new component, because it is evidently impossible to avoid the influence of these strategies on separate states.

Key words: corruption, corruption acts, organized crime, negative consequences of corruption, inter-state interaction, tax and financial control, anti-corruption measures.

Отримано 14.03.2010